

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**
професорсько-викладацького складу
22–23 квітня 2020 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році

Полтава 2020

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2020. – 438с.

призму багатьох чинників дії зовнішнього середовища. Тому зрозуміло, що виникають завдання проектування стратегічної бази даних, що потребує великих трудових і матеріальних витрат. Проте віддача та ефект від упровадження сучасних методів прогнозування досить велика.

Список використаних джерел

1. Балджи М. Д. Застосування сценарного підходу для проведення прогнозних досліджень на підприємствах. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2015. № 2 (46). С. 161-165.
2. Грабчук О. М. Структура організаційного забезпечення фінансового прогнозування розвитку економіки України. *Агросвіт*. 2012. № 20. С. 23-27.
3. Яренко А.В. Систематизація кількісних методів прогнозування кон'юнктури ринку в маркетингових дослідженнях. *Вісник КНУТД*. № 3(87), 2015. С. 11-18.

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬ ДЛЯ АНАЛІЗУ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ КЛІЄНТІВ БАНКУ

*Кононенко Ж.А.,
кандидат економічних наук, доцент
Песцова-Світалка О.С.,
кандидат економічних наук, доцент*

Надання кредитів є найпоширенішою операцією банківських установ, оскільки саме ці операції приносять банкам основну частину доходу. Однак аналіз ситуації, що склалась у банківській сфері, свідчить, що більшість банків зазнає фінансового краху внаслідок надзвичайно ризикованої кредитної політики. Сюди входять такі показники, як завищена відсоткова ставка кредиту, недостатність інформації про діяльність позичальників, відсутність або ненадійність гарантій. У зв'язку з цим досить актуальним є вирішення проблеми вдосконалення аналізу кредитоспроможності позичальників. Не зважаючи на чималу кількість наукових робіт присвячених визначенню оцінки кредитоспроможності позичальників, обрана область дослідження залишається актуальною, оскільки статистичні показники щорічно оновлюються, відповідно питання потрібно досліджувати в динаміці.

Основним і найефективнішим методом мінімізації ризиків є якісна оцінка банком кредитоспроможності позичальників, тобто здатності клієнта своєчасно і в повному обсязі виконувати свої зобов'язання щодо погашення кредитів і нарахований за ними процентів. Основу такої оцінки становить розрахунок ряду показників, що відображають усі аспекти діяльності позичальника.

Кредитоспроможність позичальника – це його здатність повністю і вчасно розраховуватися за своїми фінансовими зобов'язаннями. Існує багато методик аналізу фінансового стану клієнта та його надійності з точки зору вчасного повернення боргу. Та все ж класичним підходом до оцінки кредитоспроможності позичальника вважається аналіз бухгалтерського балансу підприємства. Однак бухгалтерська звітність – не єдине джерело інформації для аналізу кредито-

спроможності. Більшість фінансових показників дає лише загальне уявлення про стан клієнта. Тому додатково розглядають репутацію позичальника, його кредитну історію та інше [1].

До основних економічних показників діяльності клієнта, які мають обов'язково враховуватися банком при здійсненні оцінювання фінансового стану позичальника – юридичної особи, належать: платоспроможність (коефіцієнти миттєвої, поточної та загальної ліквідності); фінансова стійкість (коефіцієнти маневреності власних коштів, співвідношення залучених і власних коштів); обсяг реалізації; обороти за рахунками (співвідношення надходжень на рахунки позичальника і суми кредиту, наявність рахунків в інших банках; наявність картотеки неплатежів – у динаміці); склад та динаміка дебіторсько-кредиторської заборгованості (за останній звітний та поточний роки); собівартість продукції (у динаміці); прибутки та збитки (у динаміці); рентабельність (у динаміці); кредитна історія (погашення кредитної заборгованості в минулому, наявність діючих кредитів) [2].

Оцінювання фінансового стану позичальника виконується в три етапи:

1-й етап – обчислення значень показників, що характеризують фінансовий стан позичальника;

2-й етап – оцінювання та узагальнення показників і визначення класу надійності позичальника;

3-й етап – складання аналітичного висновку.

На першому етапі розраховуються показники, що характеризують фінансовий стан позичальника. Ці показники поділяються на такі аналітичні групи:

I група – попередня оцінка позичальника – це показники, що розраховуються з метою визначення ринкової позиції позичальника, його взаємовідносин з банком у минулому, перспектив розвитку.

II група – показники платоспроможності позичальника.

III група – показники фінансової стійкості.

IV група – показники надійності підприємства.

На другому етапі визначається інтегральний показник, розрахунок якого ґрунтується на використанні принципу вагомості показників і коефіцієнтів вагомості аналітичних груп. Залежно від величини інтегрального показника визначають клас надійності позичальника (А, Б, В, Г, Д) [3].

Залежно від стану платоспроможності, фінансової стійкості, солідності та можливості виконувати свої зобов'язання перед банком підприємство-позичальник повинно бути віднесене до одного з п'яти класів, що характеризують його надійність. Для встановлення класу позичальника визначається інтегрований показник його фінансового стану, що розраховується на підставі наведених вище коефіцієнтів, їх вагомих значень та вагомих коефіцієнтів груп показників.

Дослідження стану банківської системи з позиції її здатності протистояти кризовим явищам як внутрішнього, так і зовнішнього джерел походження потребують уваги. Пошук шляхів вирішення окреслених проблемних питань в банківській системі країни є підтвердженням актуальності та практичної значущості цього напряму наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Толчин К. В. Об оценке эффективности деятельности банков. *Деньги и кредит*. 2007. №9. С.58-62.
2. Управління фінансовими ризиками банків: монографія. Дніпропетровськ : Герда, 2014. 266 с.
3. Швайка М. А. Банківська система України: проблеми становлення і удосконалення. Асоц. деп. Верховної Ради України. Київ. Вид-во Київ. міжнар. ун-ту, 2010. 760 с.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ЕКОНОМІЧНОГО БЛОКУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Кончаковський Є.О.,
кандидат економічних наук, доцент
Дорошенко А.П.,
кандидат економічних наук, доцент
Єгорова О.В.,
кандидат економічних наук, доцент*

Проблема викладання економічних дисциплін у вищих навчальних закладах, як і проблема вищої освіти в цілому, розкривається в різних аспектах. Значна частина гуманітарних дисциплін, на відміну від природничих наук, дуже гостро реагує на зміну динаміки суспільного життя. Значною мірою це відноситься і до економічної освіти.

Методика викладання визначає ефективність освітнього процесу. Необхідно зазначити, що роль методики в сучасному світі не тільки не знижується, а й постійно зростає, тому і сам зміст економічних дисциплін залежить від того, яку саме методику ми застосовуємо. При переході на тестовий контроль засвоєння студентами змісту дисциплін і застосування стандартизованих методів значно знижується роль викладача в процесі навчання. Водночас ступінь підготовки та результативність освіти знаходяться в прямій залежності від взаємодії викладача та студента. І викладач, і студент до навчального процесу повинні підходити творчо. Дуже важливо студенту навчитися вільно орієнтуватися не лише в теоретичних аспектах, але і реальних економічних процесах. [1]

Необхідно відходити від шаблонного навчання, коли студентів «натаскують» на рішення певного типу завдань, а формування їх економічного мислення приноситься в жертву числу розглянутих задач. У підготовці студентів не останню роль грає самостійна робота, адже саме розвиток навичок їх особистого пошуку при виконанні контрольних, курсових і рефератів з економічних дисциплін, використання методичних матеріалів і навчальної літератури дасть відчутний результат, особливо при активному впровадженні в навчальний процес можливостей мережі Інтернет.

Спілкування студентів з викладачем за допомогою Інтернету розширюється не лише в просторі, а й у часі. Звертаючи увагу на комплектування спецкурсів і економічних дисциплін за вибором студентів, слід зазначити, що це не